

1 KRAJ OPRAVLJANJA STORITEV PRI PREVOZU BLAGA

1.1 Splošno

Zakon o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 134/03-UPB1), v nadaljevanju ZDDV, v 2. točki 2. odstavka 17. člena določa, da se za kraj opravljanja prevoznih storitev, šteje kraj, kjer se opravi prevozna storitev, pri čemer se upošteva prevožena razdalja.

1.2 Prevoz blaga znotraj Skupnosti

Izjema od navedenega splošnega pravila so storitve prevoza blaga znotraj Skupnosti, katerih kraj opravljenega prometa je določen v 18. a členu ZDDV.

ZDDV v 1. odstavku 18. a člena določa, da se ne glede na 2. točko drugega odstavka 17. člena ZDDV šteje, da je storitev prevoza blaga znotraj Skupnosti opravljena tam, kjer je kraj odhoda. Če pa se prevoz blaga opravi za naročnika, identificiranega za DDV v državi članici, ki ni država članica odhoda, se ne glede na prvi odstavek navedenega člena šteje, da je storitev prevoza opravljena na ozemlju države, ki je naročniku izdala identifikacijsko številko za DDV, pod katero je bila zanj storitev opravljena (3. odstavek 18. a člena ZDDV).

Prevoz blaga znotraj Skupnosti pomeni prevoz, pri katerem sta kraj odhoda in namembni kraj na ozemlju dveh različnih držav članic.

Kot prevoz blaga znotraj Skupnosti se šteje tudi prevoz blaga, kjer sta kraj odhoda in namembni kraj na ozemlju Slovenije, če je takšen prevoz neposredno povezan s prevozom blaga, kjer sta kraj odhoda in namembni kraj na ozemlju dveh različnih držav članic.

»Kraj odhoda« pomeni kraj, v katerem se prevoz blaga dejansko začne, »namembni kraj« pa pomeni kraj, kjer se prevoz blaga dejansko konča.

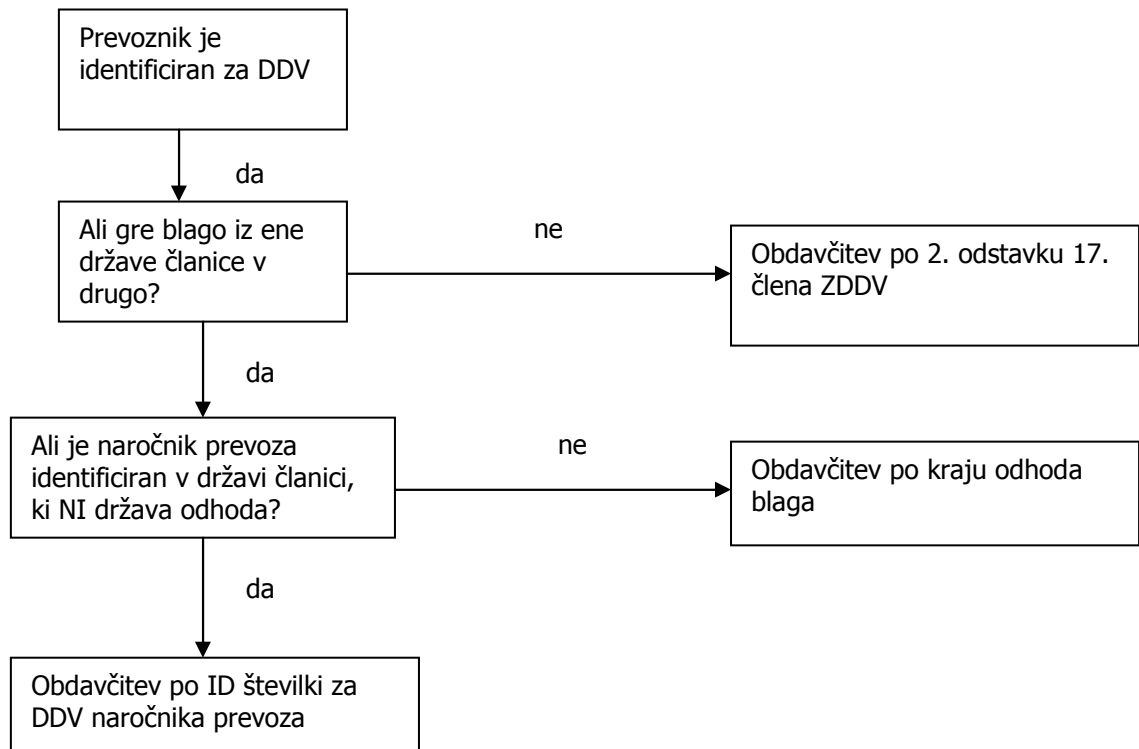
Primeri prevoza blaga znotraj Skupnosti:

- prevoz blaga iz Ljubljane v Rim,
- prevoz blaga iz Kopra, preko Hrvaške na Madžarsko.

Za prevoz blaga znotraj Skupnosti gre torej tudi v primeru, ko gre blago iz ene države članice v drugo preko države, ki ni članica EU. Pomembno je torej, da sta država odhoda in država prihoda članici EU.

Kadar naročnik prevoza ni identificiran za DDV (npr. fizična oseba) potem je prevoz blaga znotraj Skupnosti obdavčen v državi odhoda, torej v državi, kjer se prevoz blaga začne.

Določitev kraja opravljanja storitev pri prevozu blaga

1.3 Odgovori na vprašanja

Vprašanje: Pod kakšnimi pogoji se bo lahko opravil prevoz blaga iz Slovenije v drugo državo EU, če bo naročnik prevoza slovensko podjetje oziroma če bo naročnik tuja pravna oseba?

Če davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, opravi prevoz blaga iz Slovenije v drugo državo članico EU za naročnika iz Slovenije, se v skladu s 1. odstavkom 18.a člena ZDDV šteje, da je prevozna storitev opravljena v Sloveniji. Davčni zavezanec, ki opravi prevozno storitev obračuna in plača DDV od celotne prevozne storitve (pot opravljena v Sloveniji in na ozemlju drugih držav članic).

Kadar davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, opravi prevoz blaga iz Slovenije v drugo državo članico za naročnika identificiranega za DDV v državi članici, ki ni država članica odhoda, se v skladu s 3. odstavkom 18. a člena ZDDV, šteje, da je prevozna storitev opravljena na ozemlju države, ki je naročniku izdala identifikacijsko številko za DDV, pod katero je bila zanj storitev opravljena. Davčni zavezanec, ki je opravil prevozno storitev, ne obračuna DDV, na računu pa se sklicuje na člen zakona, na podlagi katerega je plačnik davka naročnik storitve. Plačnik davka je prejemnik prevozne storitve in plača DDV od celotne vrednosti prevozne storitve v državi, ki mu je izdala identifikacijsko številko za DDV.

Če se naročnik prevoza ne izkaže z identifikacijsko številko za DDV, pa mora davčni zavezanec, ki opravi prevoz blaga iz Slovenije v drugo državo članico, v skladu s 1. odstavkom 18. a člena obračunati in plačati DDV v Sloveniji, ker se prevoz blaga začne v Sloveniji.

Tudi v primeru, ko davčni zavezanec, identificiran za DDV v Sloveniji, opravi prevoz blaga iz Slovenije v drugo državo članico za naročnika iz tretje države (npr. Hrvaške), mora v skladu s 1. odstavkom 18. a člena obračunati in plačati DDV v Sloveniji, ker se prevoz začne v Sloveniji.

Vprašanje: Pod kakšnimi pogoji se bo lahko opravil prevoz blaga iz države članice EU v Slovenijo, če bo naročnik prevoza slovensko podjetje oziroma če bo naročnik prevoza tuja pravna oseba, prevoz pa opravi davčni zavezanec identificiran za namene DDV v Sloveniji?

Če davčni zavezanec, identificiran za DDV v Sloveniji, opravi prevoz blaga iz druge države članice (npr. kraj odhoda je druga država članica) v Slovenijo za naročnika iz Slovenije, ki je identificiran za namene DDV v Sloveniji, se šteje da je prevozna storitev opravljena v Sloveniji. Davčni zavezanec obračuna in plača DDV od celotne prevozne storitve (pot opravljena v Sloveniji in na ozemlju drugih držav članic).

V primeru, da pa naročnik prevozne storitve ni identificiran za namene DDV, pa se v skladu s 1. odstavkom 18. a člena ZDDV šteje, da je prevozna storitev opravljena v državi članici odhoda. Ta prevozna storitev ni obdavčena v Sloveniji, ampak v državi članici, kjer je kraj odhoda blaga.

V primeru, da davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, opravi prevoz blaga iz druge države članice (npr. kraj odhoda je Francija) v Slovenijo za naročnika identificiranega za namene DDV v državi članici, ki ni država članica odhoda (npr. naročnik je identificiran na Madžarskem), se šteje, da je storitev prevoza opravljena na ozemlju države, ki je naročniku izdala identifikacijsko številko za DDV, pod katero je bila zanj storitev opravljena (na Madžarskem). Davčni zavezanec, ki je opravil prevozno storitev, ne obračuna DDV, na računu pa navede, da je plačnik davka naročnik storitve prevoza.

Če je naročnik prevoza v primeru iz prejšnjega odstavka oseba, ki ni identificirana za namene DDV v drugi državi članici, se šteje, da je storitev prevoza blaga znotraj Skupnosti opravljena tam, kjer je kraj odhoda. Ta prevozna storitev ni obdavčena v Sloveniji, ampak v državi članici, kjer je kraj odhoda blaga.

Vprašanje: Pod kakšnimi pogoji se bo lahko opravil prevoz iz držav EU v tretje države, če bo naročnik in plačnik prevoza slovensko podjetje in pod kakšnimi pogoji bo opravljen prevoz iz EU v tretje države, če bo naročnik in plačnik prevoza tuje podjetje?

Odgovor na navedeno vprašanje je podan v 17. členu ZDDV, ki v drugi točki 2. odstavka določa, da se za kraj opravljanja storitev šteje kraj, kjer se opravi prevozna storitev, pri čemer se upošteva prevožena razdalja. Tretja točka drugega odstavka 17. člena ZDDV, pa določa, da se za kraj opravljene storitve šteje kraj, kjer so storitve dejansko opravljene, če gre za pomožne prevozne storitve, kot so storitve nakladanja, razkladanja, pretovarjanja in druge storitve v zvezi z navedenimi ali drugimi storitvami v povezavi s prevozom;

Vprašanje: Kako bo z davkom pri prevozu, ki ga bo slovensko podjetje zaračunalo tujemu prevozniku in obratno?

Iz vprašanja sicer ni razvidno, ali se to nanaša na prevoze po Sloveniji, znotraj Skupnosti ali izven Skupnosti, predpostavljamo pa, da gre za zaračunavanje prevoznih storitev med dvema identificiranima davčnima zavezancema znotraj Skupnosti. Torej, ko slovensko podjetje identificirano za namene DDV zaračuna prevozno storitev tujemu davčnemu zavezancu identificiranemu za namene DDV v drugi državi članici EU, velja obdavčitev po kraju

opravljene storitve na ozemlju države, ki je naročniku storitve izdala identifikacijsko številko za DDV; naročnik storitve pa je hkrati tudi plačnik DDV v tej državi.

Vprašanje: Ali bo prevoz pri izvozu blaga neobdavčen za vse udeležence pri prevozu blaga – ali bo tudi podprevoznik oproščen.

V skladu s 13. točko 31. člena ZDDV je plačila DDV oproščeno opravljanje storitev, vključno prevoznih storitev in pomožnih storitev, razen opravljanja storitev, ki so oproščene v skladu s 26. in 27. členom tega zakona, če so te neposredno povezane z izvozom oziroma uvozom blaga v smislu drugega in tretjega odstavka 16. člena tega zakona.

Pravilnik v 10. odstavku 86. člena še določa, da so v skladu s 13. točko 31. člena ZDDV plačila DDV oproščene tudi storitve, ki se opravijo v zvezi z odpremo blaga neposredno v izvoz (na primer: prevozne storitve, storitve nakladanja, prekladanja na drugo prevozno sredstvo, storitve organiziranja prevoza blaga ipd.).

Storitve iz prejšnjega odstavka so lahko oproščene DDV, če izvajalec lahko dokaže, da so le-te povezane z odpremo blaga v izvoz, kar izvajalec praviloma dokazuje s pogodbo, sklenjeno z izvoznikom oziroma s prevozno listino ali drugim ustreznim dokumentom. Če bodo izpolnjeni navedeni pogoji, bodo tudi storitve podprevoznika oproščene plačila DDV.

2 STORITVE POSREDNIKOV

2.1 Splošno

Po določilu 1. odstavka 17. člena ZDDV se za kraj, kjer je storitev opravljena, šteje kraj, kjer ima davčni zavezanec, ki opravlja storitve, sedež ali stalno poslovno enoto, iz katere je opravljena storitev, oziroma če takega kraja ni, kraj, kjer ima stalno prebivališče ali kjer običajno prebiva. Navedena določba velja tudi za obdavčitev storitev posrednikov.

2.2 Storitve posrednikov znotraj Skupnosti

Kraj opravljanja storitev, ki jih opravijo posredniki znotraj Skupnosti je opredeljen v 18. c členu ZDDV. Ta v prvem odstavku določa, da se ne glede na prvi odstavek 17. člena ZDDV šteje, da je kraj opravljanja storitev, ki jih opravijo posredniki, ki delujejo v imenu in za račun drugih oseb:

- kraj odhoda, kadar so storitve posrednika del storitev prevoza blaga znotraj Skupnosti;
- kraj, kjer se pomožne storitve dejansko opravijo, kadar so storitve posrednika del pomožnih storitev pri prevozu blaga znotraj Skupnosti;
- kraj, kjer se transakcije opravijo, kadar so storitve posrednika del drugih transakcij, razen transakcij iz prejšnjih alinej ali iz tretjega odstavka 17. člena tega zakona.

Če se storitev posrednika opravi za naročnika, identificiranega za DDV, in je identifikacijsko številko izdala druga država članica, kot je država, kjer bi se v skladu s prvim odstavkom tega člena štelo, da je kraj opravljene storitve, se ne glede na prvi odstavek tega člena šteje, da je kraj opravljene storitve na ozemlju države, ki je naročniku izdala identifikacijsko številko za DDV, pod katero je bila zanj storitev opravljena.

Na splošno bi torej lahko dejali, da je storitev posrednikov znotraj Skupnosti obdavčena po kraju obdavčitve osnovne dobave, razen v primeru, ko je naročnik storitve identificiran v drugi državi kot je država, v kateri so storitve dejansko opravljene.

3 TROŠARINSKI IZDELKI

Vprašanje: Kako je glede DDV pri nakupu goriva v državah EU? Ali se bo DDV za prodano pogonsko gorivo obračunaval v državi EU, kjer je gorivo kupljeno in ga kljub slovenski identifikacijski številki za DDV ne bo mogoče obračunati doma? Ali to zopet pomeni, da bo pravzaprav sistem tak kot je že sedaj in se bo davek od pogonskih goriv iz držav EU dobival nazaj s pomočjo davčnih posrednikov v teh državah? Kdo so lahko davčni posredniki v teh primerih?

DDV od pogonskih goriv se obračunava v državi nakupa goriva, davčnim zavezancem pa se bo zaračunani DDV tudi vračal, seveda pod pogoji, predpisanimi s strani posamezne države članice. Med državami članicami za vračila DDV davčnim zavezancem s sedežem na območju Skupnosti pa po 1. maju 2004 več ni potrebno, da je vzpostavljena vzajemnost.

4 PREVOZNA SREDSTVA

Na vprašanja v zvezi z obdavčitvijo prevoznih sredstev pripravlja Davčna uprava obsežnejšo publikacijo, ki bo tudi objavljena.

Odgovori na nekatera druga vprašanja so dostopni tudi na spletnih straneh Davčne uprave RS oziroma Ministrstva za finance.